

Dit factsheet is een uitgave van het NIVEL.
De gegevens mogen met bronvermelding (Judith de Jong, Peter Groenewegen, *Percentage overstappers van zorgverzekeraar valt terug. Collectivisering zet door*, NIVEL, 2007) worden gebruikt.
U vindt dit factsheet en alle andere NIVEL-publicaties in PDF-format op www.nivel.nl

Samengevat

De mobiliteit van verzekerden is vergelijkbaar met de situatie voordat de nieuwe zorgverzekeringswet werd ingevoerd; 6% van de mensen is overgestapt naar een andere zorgverzekeraar. Dit blijkt uit cijfers van het Consumentenpanel Gezondheidszorg van het NIVEL. Opvallend is dat het percentage ouderen dat overstapt hoger is dan in het oude stelsel. Daarnaast zijn de verschillen tussen lager en hoger opgeleiden kleiner in het nieuwe dan in het oude stelsel. Een collectief aanbod is net als in 2005/2006 de belangrijkste reden om over te stappen. Momenteel is 63% van de mensen collectief verzekerd, de meeste van hen (72%) zijn collectief verzekerd via een werkgever.

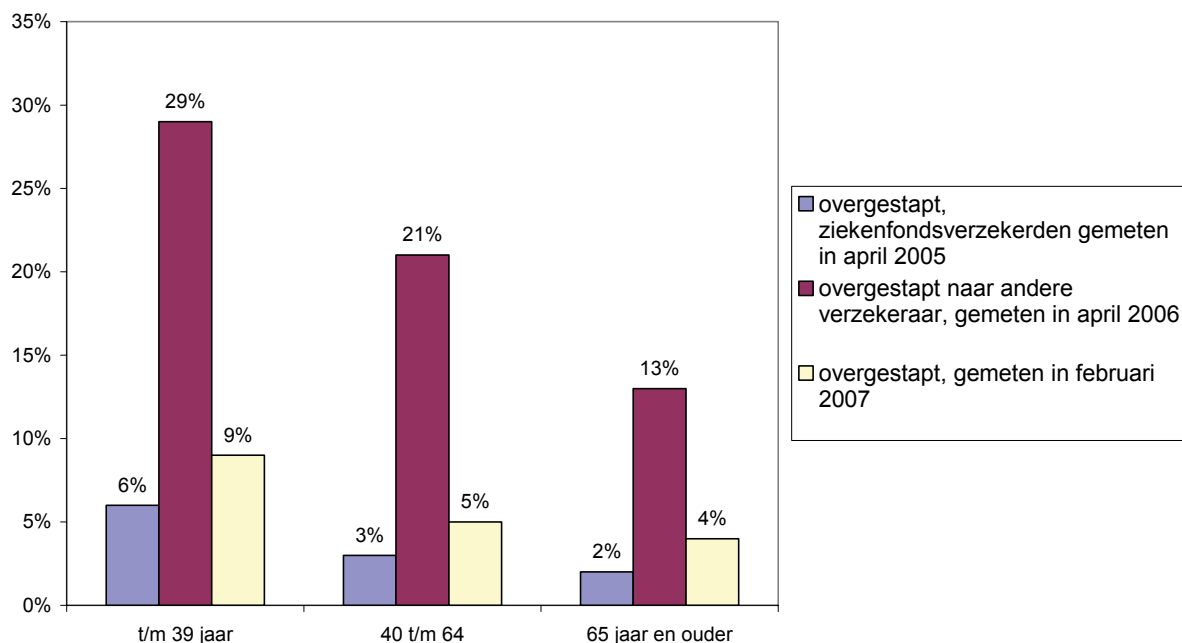
Percentage overstappers valt terug

Eind 2005, begin 2006 zijn mensen massaal overgestapt naar een andere zorgverzekeraar. Een op de vijf mensen deed dit. Dit jaar is, vergelijkbaar met wat door het NIVEL was voorspeld¹, 6% van de mensen overgestapt van zorgverzekeraar². Dit is iets hoger dan het percentage ziekenfondsverzekerden dat in het oude stelsel jaarlijks overstapte van zorgverzekeraar. Toen stapte jaarlijks zo'n 3% van de ziekenfondsverzekerden en 8% van de particulier verzekerden over. Opvallend is dat het percentage overstappers onder ouderen hoger is dan in het oude stelsel, waardoor verschillen kleiner geworden zijn. Dit laatste geldt ook voor opleidingsniveau; ook daar zijn de verschillen in het percentage overstappers kleiner geworden.

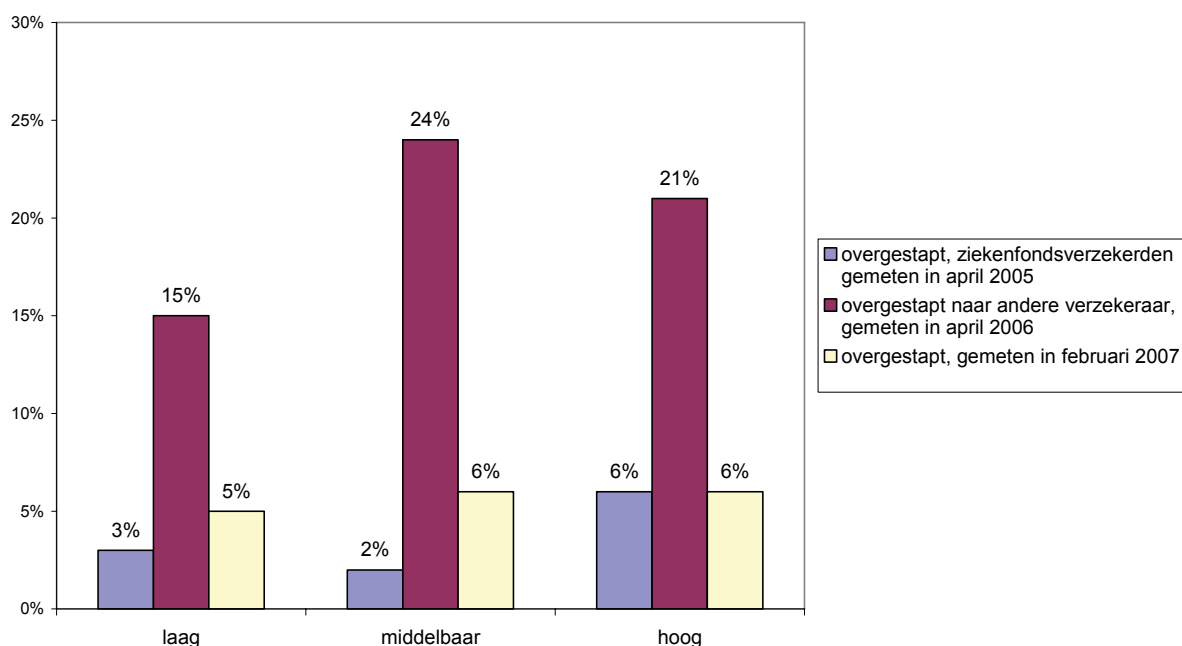
¹ Judith de Jong, Michelle Hendriks, Diana Delnoij, Peter Groenewegen. *Massale overstap van zorgverzekeraar in 2006 lijkt eenmalig. Dit jaar wisselt 5% van de bevolking*, NIVEL, 2006

² Vektis rapporteert 4,5% overstappers (Verzekerdenmobiliteit en keuzegedrag. Vektis, 2007). Dat percentage is gebaseerd op het overstappen op het niveau van risicodragers. Het overstappen tussen labels wordt buiten beschouwing gelaten. Vanuit het oogpunt van verzekerden is dat echter wel overstappen, er wordt immers een verzekering opgezegd en een andere afgesloten. Het percentage overstappers dat wij rapporteren ligt daarom iets hoger.

Percentage overstappers in 2005, 2006 en 2007 per leeftijdscategorie

Percentage overstappers in 2005, 2006 en 2007 per opleidingscategorie

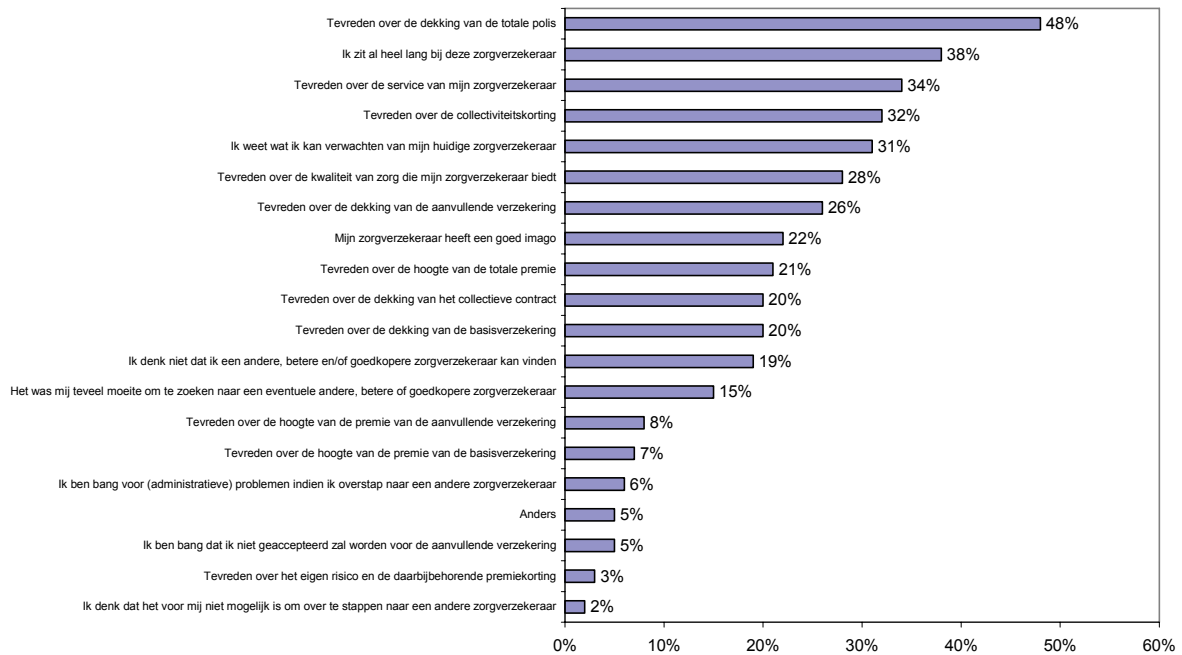

Mensen blijven omdat ze tevreden zijn, collectief aanbod is reden om over te stappen

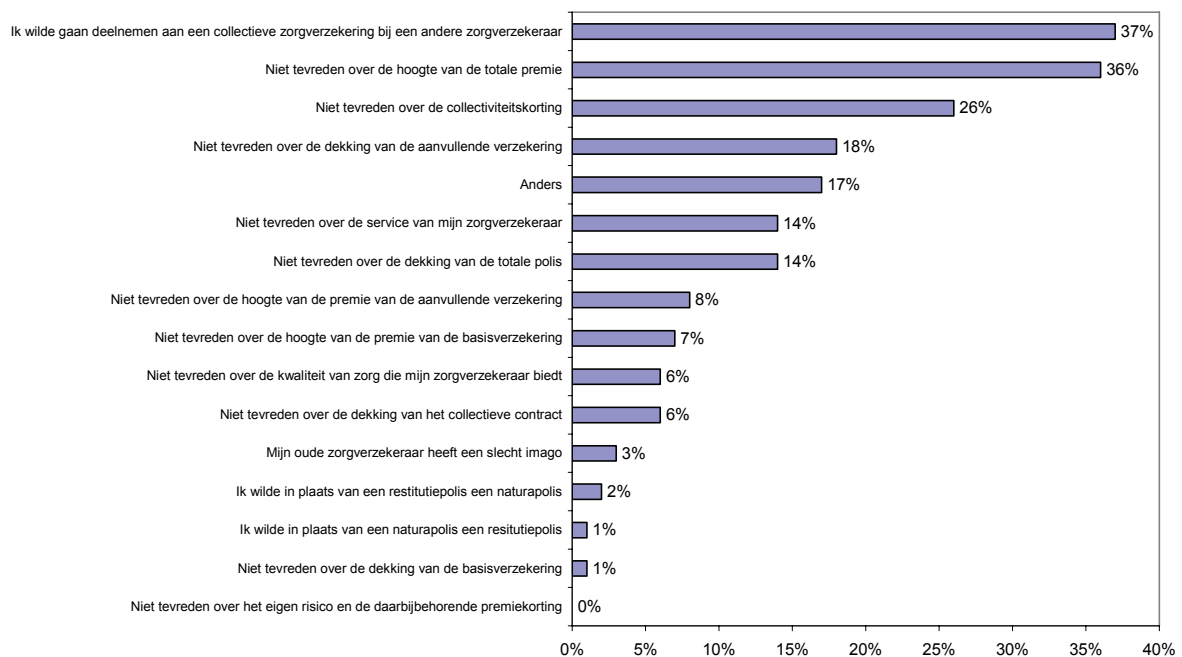
De meest benoemde redenen om bij een zorgverzekeraar te blijven zijn tevredenheid met de dekking van de combinatie van het basispakket met een aanvullende verzekering en het feit dat men al heel lang bij deze zorgverzekeraar zit. Een klein deel blijft bij de huidige verzekeraar vanwege verwachte problemen bij het overstappen. De meest benoemde reden om over te stappen naar een andere zorgverzekeraar is het deelnemen aan een collectieve zorgverzekering bij een andere zorgverzekeraar. Ook vorig jaar was een collectief aanbod een belangrijke oorzaak van

verzekerdenmobiliteit. Daarnaast is de premie van belang bij de keuze om over te stappen, evenals vorig jaar.

Redenen om te blijven N=2166

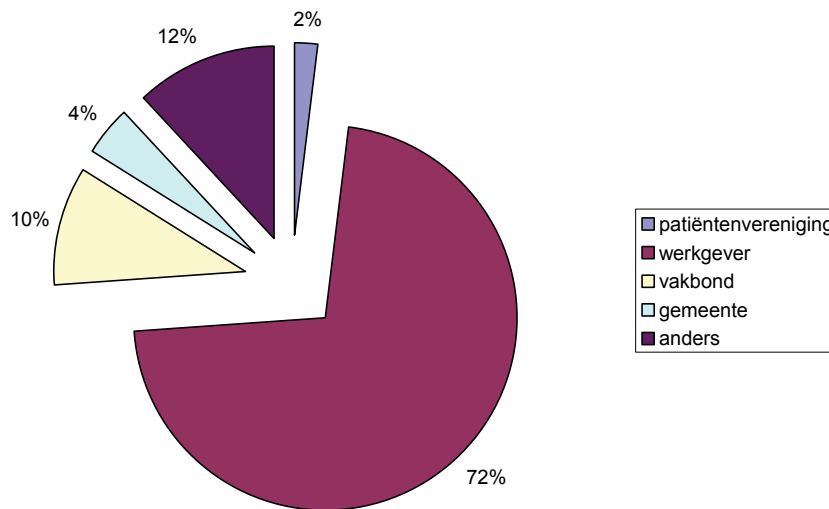
Redenen om over te stappen N=118

Collectivisering zet door, mensen blijven risico mijndend

Een groot deel van de mensen (63%) is collectief verzekerd, vorig jaar lag dit percentage op 55%. Veruit de meeste collectief verzekerden zijn collectief verzekerd via een werkgever. Vorig jaar kwamen we tot de conclusie dat mensen zich zoveel mogelijk financieel indekken. Vrijwel iedereen koos voor een aanvullende verzekering en bijna niemand koos een eigen risico. Het percentage mensen met zowel een basis als een aanvullende verzekering is nagenoeg gelijk gebleven en ligt op 94%. Slechts 6% van de mensen heeft gekozen voor een eigen risico, ook dit is vergelijkbaar met de situatie in 2006.

Percentage verzekerden per soort collectief (N=706)

De toekomst

In het eerste jaar van het nieuwe zorgverzekeringsstelsel was het percentage overstappers hoog. De vraag was toen of dat eenmalig was, of dat het een ontwikkeling was die door zou zetten. Het lijkt erop dat het een eenmalig hoog percentage is geweest. In het eerste jaar is er in de media veel aandacht geweest voor het nieuwe zorgverzekeringsstelsel en de mogelijkheid om over te stappen naar een andere zorgverzekeraar. Dit kan ertoe hebben geleid dat veel mensen in het eerste jaar zijn overgestapt. Voor de mogelijkheid om over te stappen in 2006/2007 is veel minder aandacht geweest. Mobiliteit van verzekerden is belangrijk in het nieuwe stelsel, omdat verzekerden op die manier invloed op de premie van de polis en de kwaliteit van zorg zouden kunnen uitoefenen. Onduidelijk is hoe hoog het percentage overstappers zal moeten zijn om een dergelijk effect te kunnen bewerkstelligen of dat alleen de dreiging van het overstappen voldoende is. Duidelijk is wel dat mensen, net als vorig jaar, vooral letten op de premie. Kwaliteit speelt nog steeds nauwelijks een rol bij de keuze van een zorgverzekeraar.

De toekomst zal leren waar het evenwicht ligt in het aantal overstappers. Het lijkt waarschijnlijk dat het aantal overstappers zich op een wat hoger niveau zal stabiliseren. Veel mensen zijn in 2005/2006 tegelijk overgestapt en hebben nog maar een beperkte tijd ervaring kunnen opdoen met hun nieuwe zorgverzekeraar. De redenen om over te stappen zullen zich in de loop van de tijd voordoen, waardoor overstapmomenten zich ook meer verspreiden.

Vorig jaar werd de mobiliteit van verzekerden voor een groot deel bepaald door collectiviteiten. Ook dit jaar blijkt een collectief aanbod een belangrijke reden te zijn om over te stappen. Of de collectivisering zich ook in de komende jaren voortzet is moeilijk te voorzien. Aangezien bijna alles een collectiviteit kan zijn, is er voor iedereen wel een collectiviteit te vinden. Momenteel kan het zo zijn dat mensen voor een collectief aanbod kiezen vanwege de korting op de premie. Echter, een procentuele collectiviteitskorting is niet altijd gunstiger qua premie dan een lage premie zonder collectiviteitskorting. Voordeel van collectiviteiten blijft wel dat het belang van zorgverkeeraars om

een collectiviteit aan zich te binden groter is dan het binden van een individuele verzekerde, vanwege het risico op verlies van een groot aantal verzekerden. Collectiviteiten zouden daarom een grotere invloed op zorgverzekeraars kunnen hebben dan individuele verzekerden. De invloed van collectiviteiten op verzekerdenmobiliteit en wellicht op de kwaliteit van zorg blijft daarom een interessant punt.

Onderzoeksmethode

Het Consumentenpanel Gezondheidszorg bestaat uit ruim 2800 mensen. In februari 2007 hebben alle panelleden (N=2876) een vragenlijst over het overstappen van zorgverzekeraar ontvangen. In totaal retourneerden 2323 mensen de vragenlijst (respons 81%). Een deel van deze mensen (N=1500) hebben een uitgebreide vragenlijst over hun zorgverzekering gekregen. Van deze mensen stuurden er 1229 de vragenlijst terug (respons 82%).

Voor meer informatie

consumentenpanel@nivel.nl

Algemene informatie over het Consumentenpanel Gezondheidszorg vindt u op onze website:

www.nivel.nl/consumentenpanel